

ПЕТКО РАЧОВЪ СЛАВЕЙКОВЪ

1827—1927

Кой не знае онова стихотворение,
което всички сме декламирали и пѣли:

Хубава си, татковино,
име сладко, земя рай!

Или оная хубава пѣсень, която и
до днесъ още се пѣе надъ люлките:
Сбогомъ, прощавай, невѣсто мила...

Кой не е чувалъ името на дѣда Петка Р. Славейковъ? Кой не е виждалъ портрета му по училищнитѣ стени и въ читанките?

Ето тия пѣсни и още много други, заедно съ множество статии и книги, печатани преди и следъ освобождението на България, сж писани отъ него. Преди всички днешни поети и писатели, преди Ив. Вазовъ, преди Хр. Ботьовъ — още въ дълбокото турско робство, Петко Рачовъ Славейковъ е писалъ тия пѣсни на чистъ български езикъ, затова и съ право се счита за първи български народенъ поетъ.

На 30 ноемврий т. г. се изпълватъ 100 години отъ раждането на тоя великъ българинъ. Преди 100 години на тоя день, въ Търново, въ зимника на една кжшица, стопанката на Рача Казанджията добила мъжка рожба, кръстена по-късно Петко. Наскоро следъ раждането майката умира. Малкиятъ Петко остава сиракъ въ сиромашкото семейство на Казанджията.

Невесело, въ трудъ и бедность, сж минали първитѣ години на детето, което става по-късно водачъ и учителъ на цѣль народъ. Невесело, въ трудъ, опасности и гладъ минаватъ младинитѣ му, че дори и цѣлия му животъ. Ала тъкмо поради всичко това душата на българчето се калява, като жельзо. Вмѣсто скръбъ и сълзи, на лицето му грѣела винаги добра, шеговита усмивка.

Съ усмивка слушалъ Петко Славейковъ уроцитѣ отъ килийнитѣ си даскали; съ усмивка въртѣлъ чука въ дюкяна на баща си, дето е помагалъ; съ усмивка скиталъ отъ градъ на градъ, отъ село на село, метналъ само торбичка на рамо, съ коматъ хлѣбъ вътре, нѣколко глави